

Вела (презъ сълзи). Повърни бащата на това невинно. Избърши сълзитъ му, Гуга!

Гуга (задъхана, вдига дветъ ржце). Отказвамъ се отъ Дамяна! Вземи си го, майко, и бждете щастливи (задавятъ я сълзитъ).

(Вела тръгва къмъ Дамяна; Магьосницата се приближава къмъ Гуга. Старцитъ си отдъхватъ и се събиратъ по двама-трима. Ала Гуга изпищява като ожилена. Всички се сѣпватъ).

Гуга. (Застанала права, стиска глава съ ржце и вика). Не, не! Не съмъ съгласна!... Чакай, булка Вело! Азъ не съмъ се отказала отъ Дамяна. Това що казахъ, то бѣ отъ състрадание къмъ тебе, къмъ детето... Ти ме разплака съ майчинскитъ си думи... но въ мигъ сърдцето ми се сви; заболѣ ме... пустиня е предъ мене безъ Дамяна. Насила можешъ да си го вземешъ, но доброволно да се откажа — никога!

(Всички сж като гръмнати).

Горянинъ (Като се приближава къмъ Гуга).

(Всички спиратъ погледъ о Горянина)

Горянинъ (Къмъ Гуга). Чуй, Гуга, какво ще ти кажа: тежка е твоята мжка. Защото нѣма по-непоносима мжка отъ тази: да се раздѣлишъ съ човѣка, който е смисълъ и надежда въ живота; да изгубишъ радостта на сърдцето си и смисъла на битието. Но не е ли това и за Вела?

(Гуга вперила очи въ далечини слуша). И дветъ го обичате; и на дветъ сега е мжка. И още каква мжка! Но Вела е майка на дете отъ него, а ти връзки таквизъ нѣмашъ. Постави се ти на нейно мѣсто... Ако Вела не би била майка — Дамянъ щѣше да избере една отъ васъ. Но когато се намѣсва едно дете, на което Дамянъ е бащата — то решава коя отъ васъ има властъ на бащата,

Гуга (въздъхвайки). Разбирамъ те, премждрий Горянине, безсилна съмъ да ти възразя. Съ ума си те разбирамъ. Следъ всичко що чухъ и видѣхъ — едно мога да кажа: о, майката е велико нѣщо! Мойта майка отъ мжка по-мене е нѣкжде въ пѣклото. Защото само майката така страда по рожденно чедо. И когато сега гледамъ Вела — азъ майка си виждамъ. И както съ трепетъ съмъ слушала майчинъ гласъ и нейниятъ погледъ ме е унисълъ — тѣй ме засѣга и майчина погледъ на Вела.

Горянинъ. Какъ хубаво го каза Гуга?

Гуга (просълзена). Простете ме, дете преди малко извикахъ. Азъ бѣхъ въ умопомрачение. Прости ме, майко Вело. Нѣма по-върховно сщество отъ майката. (Спуска се и пада на колѣне предъ Вела).